

Предложен е Закон за судски преведувачи

декември 18, 2013

Со овој закон се уредува начинот и условите за поставување и разрешување на постојаните судски преведувачи и начинот на проверка на знаењето на јазиците на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија или на странски јазик на кандидатите за судски преведувачи.

До сега оваа материја беше регулирана со одредби во Судскиот деловник („Службен весник на Република Македонија“ бр. 66/13) и со Упатството за начинот и условите за поставување, проверка на знаењето и разрешувањето на постојаните судски преведувачи („Службен весник на Република Македонија“ бр.28/08).

Согласно заклучокот од 151-та Седница на Владата на Република Македонија бр. 41-17/151 од 29.08.2013 година, сите министерства кои во својата надлежност имаат закони во кои е предвидено полагање на одредени стручни испити, да достават до Владата измени на истите, во смисла постапката за полагање на испитите да биде на ист начин како полагањето предвидено во Законот за правосудниот испит.

Поради ова, се одлучи целата оваа материја да се уреди со закон кој покрај електронскиот начинот на полагање на испитот ќе ги уреди и сите останати прашања во врска со начинот и условите за поставување и разрешување на судските преведувачи.

<http://www.pravdiko.mk/predlozhen-e-zakon-za-sudski-preveduvachi/>

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА СУДСКИ ПРЕВЕДУВАЧИ

I. Општи одредби

Член 1

Со овој закон се уредува начинот и условите за поставување и разрешување на постојаните судски преведувачи (во натамошниот текст: преведувачи) и начинот на вршење на проверка на знаењето на јазикот на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија и на странски јазик на кандидатите за судски преведувачи (во натамошниот текст: кандидати).

Член 2

(1) Преведувачите се лица поставени на неопределено време, кои преведуваат говор и писмен текст од македонски јазик на јазикот на заедниците што не се мнозинство во Република Македонија или на странски јазик и од јазикот на заедниците што не се мнозинство во Република Македонија или од странски јазик на македонски јазик.

(2) Преведувачите преведуваат по барање на судот, државен орган, друга институција или граѓани.

Член 3

Испитот се полага заради проверка на стручната оспособеност на кандидатите за преведување на говор и писмен текст.

Член 4

Право на полагање на испит стекнуваат државјани на Република Македонија кои имаат завршено високо образование VII/1 степен или со стекнати минимум 240 кредити по Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС).

II. Услови и начин на спроведување на испитот

Член 5

(1) Барањето за полагање на испит кандидатот го поднесува до Министерството за правда.

(2) Кон барањето за поставување преведувач, кандидатот е должен да приложи:

а) уверение за државјанство;

б) доказ за живеалиштето или престојувалиштето на подрачјето на судот за кој што бара да биде поставен за преведувач;

в) уверение или диплома за завршено високо образование;

г) потврда од овластена образовна институција за активно познавање на македонскиот јазик;

д) уверение или потврда за активно познавање на странскиот јазик;

ѓ) уплатница .

(3) Прилозите кон барањето од точките а) заклучно со д) се доставуваат во оригинали или копија заверени кај нотар.

Член 6

Како доказ за живеалиште или престојувалиште се смета копија од лична карта, патна исправа или потврда издадена од Министерството за внатрешни работи.

Член 7

(1) Како доказ за завршено високо образование се смета уверение или диплома за завршено високо образование во Република Македонија или надвор од Република Македонија VII/1 степен или со стекнати минимум 240 кредити по Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС)..

(2) Во случај кога кандидатот се стекнал со високо образование на универзитет надвор од Република Македонија, како доказ за високо образование се смета решението за нострификација на дипломата издадено од Министерството за образование и наука во Република Македонија.

Член 8

(1) Како доказ за активно познавање на македонскиот јазик, се смета диплома или свидетелство за завршено средно, вишо или високо образование во Република Македонија или потврда (уверение) од овластена институција за издавање на ваква документација.

(2) Овој доказ се должни да го приложат кандидатите кои своето целосно или делумно образование не го стекнале во Република Македонија.

Член 9

Како доказ за активно познавање на странскиот јазик, се смета диплома за завршено средно, вишо или високо образование, доколку образованието се одвивало на странски јазик односно уверение или потврда за активно познавање на странскиот јазик издадено од овластена школа, установа или институција за изучување на странски јазик.

Член 10

(1) Испитот се состои од три дела и тоа:

- прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите
-втор дел, со кој се проверува способноста на кандидатот за распознавање на правилниот превод

- трет дел – консекутивен превод

(2) Испитот од став 1 алинеи 1 и 2 на овој член се полага писмено по електронски пат, со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

(3) Првиот дел од испитот се состои од прашања со понудени повеќе одговори заради проверка на теоретското знаење на кандидатите за познавањето на јазикот на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија или странскиот јазик и особено правната терминологија.

(4) Вториот дел на испитот се состои од даден текст и понудени текстови, заради препознавање на правилниот превод.

(5) Третиот дел од испитот се состои од директен превод што кандидатот го прави усно на текст кој го чита испитувачот, од македонски на јазикот на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија или странски јазик и обратно од јазикот на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија или странски јазик на македонски јазик (консекутивен превод).

Член 11

(1) Испитот се полага според програма во која се содржани, прописите и правната литература.

(2) Програмата за полагање на испитот ја донесува министерот за правда.

Член 12

(1) Судски преведувачи назначени од министерот за правда, ги изготвуваат базите на прашања за првиот и базите на одбрани текстови и нивни преводи за вториот дел на испитот од членот 10 на овој закон.

(2) Прашањата од првиот дел од испитот и одбраните текстови од вториот дел од испитот ги верификува Комисија составена од:

- двајца претставници од Министерството за правда назначени од министерот за правда и

- тројца универзитетски професори од акредитирани универзитети во Република Македонија или овластени судски преведувачи за јазиците кои не се изучуваат на универзитетите во Република Македонија

(3) Комисијата од ставот 2 на овој член врши и ревизија и ажурирање на базите на прашања и базите на одбраните текстови од член 10 на овој закон најмалку еднаш годишно.

(4) При ревизијата Комисијата особено ги има во предвид промените на правните прописи на кои е засновано прашањето односно случајот, бројот на кандидати кои го одговориле, успешноста во одговарањето на истите како и други критериуми кои можат да влијаат на подобрувањето на квалитетот на базите од член 10 на овој закон.

(4) Врз основа на извршената ревизија и ажурирање на базите на прашања и базите на студии на случај, Комисијата одлучува прашањата и студиите на случај да бидат изменети или целосно отстранети од базите од член 10 на овој закон.

(5) Професорите, судските преведувачи и членовите на Комисијата за верификација од ставовите (1) и (2) на овој член имаат право на паричен надомест што го определува министерот за правда.

(6) Износот на паричниот надомест од ставот 5 на овој член се определува врз основа на бројот на изготвени прашања и бројот на изготвени текстови, како и сложеноста на материјата.

(7) Годишниот износ на паричниот надомест од ставот 5 не го надминува нивото на месечна плата на судија во апелационен суд.

Член 13

Стручните и административните работи за потребите на спроведување на испитот за судски преведувачи ги врши Министерството за правда, а испитот технички го спроведува правно лице регистрирано во Централниот регистар избрано од министерот за правда.

Член 14

Испитот се полага во априлска и октомвриска испитна сесија.

Член 15

(1) Во случај кога кандидатот не ги исполнува условите за полагање на испитот, министерот за правда или од него овластено лице, донесува решение.

(2) Против решението со кое е одбиено барањето за полагање на испитот, може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Член 16

(1) На кандидатот на кој му е одобрено барањето за полагање на испитот, му се определува времето и местото за полагање на испитот, а кандидатот се известува најдоцна во рок од осум дена пред полагање на испитот.

(2) На кандидатот мора да му се овозможи да започне да го полага испитот во првата наредна сесија од денот на одобреното барање за полагање на испитот.

(3) Кандидатот е должен да го пријави учеството на испитна сесија од 1 до 15 ден од месецот кој претходи на месецот во кој се одржува испитна сесија (март и септември).

Член 17

- (1) Испитот се полага во просторија за полагање на испит, посебно опремена за полагање на стручен испит со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет врска и опрема за снимање на полагањето.
- (2) Јавноста се информира за датумот и времето на полагањето на испитот најмалку три дена пред одржувањето на испитот.
- (3) Полагањето на испитот се снима и во живо се емитува на веб страницата на Министерството за правда, а ако поради технички причини снимањето се прекине, снимката од целиот испит се поставува на веб страницата на Министерството за правда.
- (4) Критериумите во однос на просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просториите за полагање на испитот ги пропишува министерот за правда.
- (5) Во просторијата за полагање на испитот, за време на полагање на испитот се присутни еден претставник од Министерството за правда, еден претставник од Министерството за образование и наука, еден претставник од Владата на Република Македонија на предлог на Канцеларијата на претседателот на Владата, двајца претставници на Министерството за информатичко општество и администрација (информатичари).
- (6) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластеното правно лице кое технички го спроведува испитот од членот 13 од овој закон доколку не го снима, не го емитува во живо на веб страницата на Министерството за правда и доколку не ја постави снимката од целиот испит на веб страницата на Министерството за правда согласно ставот 3 од овој член.

Член 18

- (1) Пред почетокот на полагањето на испитот, претставникот од Министерството за правда го утврдува идентитетот на кандидатот со увид на лична карта или друг важечки документ за идентификација.
- (2) На кандидатот за време на полагањето на првиот и вториот дел од испитот не му се дозволува користење на речници, закони, закони со коментар и објаснување, мобилен телефон, преносни компјутерски уреди и други технички и информатички средства, претходно подготвени предмети и слично.
- (3) На кандидатот за време на полагањето на првиот и вториот дел од испитот не му се дозволува да контактира со други кандидати или лица освен со информатичарите од членот 17 став 5 од овој закон, во случај доколку има технички проблем со компјутерот.
- (4) Ако техничките проблеми со компјутерот бидат отстранети за пет минути испитот продолжува, а доколку не бидат отстранети во овој рок испитот само за тој кандидат се прекинува и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.
- (5) Ако има проблеми со повеќе од пет компјутери и тие не бидат отстранети во рок од пет минути испитот се прекинува за сите кандидати што го полагаат испитот и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.
- (6) Доколку кандидатот при полагањето на првиот и вториот дел од испитот постапува спротивно од ставовите 2 и 3 на овој член, нема да му се дозволи натамошно полагање на испитот во таа испитна сесија.
- (7) Во случаите од ставот 6 на овој член, се смета дека кандидатот не го положил испитот и истото се констатира во записникот за полагање на испитот.
- (8) Овластените претставници од членот 17 став 5, за време на полагањето на испитот не смеат да се задржуваат подолго од пет секунди во непосредна близина на кандидатот кој го полага испитот, освен во случај на отстранување на технички проблем кога не смеат да се задржат подолго од пет минути.

(9) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластениот претставник од членот 17 став 5 доколку постапи спротивно на ставот (8) од овој член.

(10) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластената институција која го спроведува испитот од членот 13 од овој закон, доколку не го прекине испитот согласно ставовите 5 и 6 од овој член.

Член 19

(1) Ако во текот на полагањето на испитот настанат оправдани причини поради кои кандидатот не може да го продолжи полагањето на испитот (болест, породилно отсуство, школување во странство и слично), ќе се прекине испитот за определено време, кое не може да биде подолго од шест месеци.

(2) Решение за продолжување на испитот донесува Министерот за правда по молба на кандидатот. Молбата се поднесува во рок од осум дена од престанокот на причините за одлагање на испитот, но најдоцна во рок од шест месеци.

(3) Ако кандидатот не поднесе молба за продолжување на испитот во рокот определен во ставот (2) на овој член ќе се смета дека испитот не го положил.

(4) Против решението на Министерот за правда од ставот (2) на овој член кандидатот може да се поведе управен спор пред надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(5) Во продолжувањето на испитот, кандидатот не го полага оној дел од испитот што претходно веќе го има полагаано.

III. Прв, втор и трет дел од испитот за судски преведувачи и електронски систем

Член 20

(1) Испитот за судски преведувачи започнува со полагање на првиот дел (теоретскиот дел), а потоа на вториот дел (препознавање на правилен превод).

(2) Вториот дел од испитот се полага по успешното полагање на првиот дел во истата испитна сесија.

(3) Министерот за правда со правилник го пропишува начинот на бодување на првиот и вториот дел од испитот.

(4) Третиот дел од испитот се полага најдоцна во рок од 15 дена од успешното завршувањето на првиот и вториот дел од испитот.

Член 21

(1) Првиот дел од испитот содржи најмалку 50 прашања со пет опции за заокружување од кои едната е точна, две се слични, едната е неточна во мал обем (на неа се губат мал број поени) и една е неточна во голем обем (на неа се губат поголем број поени).

(2) Кандидатот го положил првиот дел од испитот доколку освоил 70% од вкупниот број бодови.

(2) Доколку кандидатот не го положил првиот дел од испитот ќе се смета дека испитот

не го положил.

Член 22

(1) Вториот дел од испитот се состои од два дела. Едниот дел се состои од текстови кои се на македонски јазик, а понудени текстови се на јазикот на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија односно на странски јазик, заради препознавање на правилниот превод. Другиот дел е на јазикот на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија односно на странски јазик, заради препознавање на правилниот превод на македонски јазик.

(2) Дадените текстови со понудените преводи можат да бидат: делови или членови од Устав или закони, договори, тужби, жалби, обвинителни акти, судски одлуки, нотарски акти, акти за извршување, доставници, судски покани, разни видови документи и слично.

(3) Одбраните текстови за превод имаат десет можни опции на направен превод од кои едната е точна, пет се слични и четири се различни.

(4) Кандидатот мора вториот дел од испитот да го положи во две последователни сесии по завршувањето на теоретскиот дел.

(5) Доколку кандидатот не го положил вториот дел од испитот согласно став (3) на овој член, ќе се смета дека испитот не го положил.

Член 23

(1) Полагањето на првиот дел од испитот за судски преведувачи се врши со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

(2) Прашањата од тестот зависно од тежината, се вреднуваат со поени определени во тестот.

(3) Полагањето на вториот дел од испитот за судски преведувачи се врши со проучување на понудениот текст и препознавање и избор на најточниот превод на тој текст, во вид на електронско софтверско решение.

(4) Текстовите дадени за превод се вреднуваат со претходно определени поени зависно од тежината на понудените текстови.

(5) Прашањата содржани во тестовите за полагање на првиот дел на испитот за судски преведувачи и нивните одговори, како и одбраните текстови и нивните преводи се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на испитот за судски преведувачи.

(6) Електронскиот систем од став 5 на овој член содржи и јавно достапна база од најмалку 2000 прашања од теоретскиот дел на испитот, како и јавно достапна база од најмалку 500 понудени текстови за потребите на вториот дел од испитот.

(7) Во електронскиот систем е содржано и посочување на прописите и правната литература во кои се содржани одговорите на прашањата од првиот дел од испитот и прописите за вториот дел од испитот.

(8) Бројот на прашања и текстовите за превод во базите од став 6 на овој член се зголемува за 10 % годишно, почнувајќи од 2015 година.

(9) Резултатите од полагањето на првиот и вториот дел од испитот му се достапни на кандидатот на компјутерот на кој го полагал испитот, веднаш по неговото завршување.

Член 24

(1) На денот на полагањето на првиот и вториот дел од испитот, претставникот на Министерството за правда му дава на кандидатот пристапен код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем од членот 23 од овој закон.

(2) По одобрувањето на пристапот, кандидатот добива електронски тест за првиот и вториот дел од испитот, компјутерски генерирани, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем од членот 23 став 5 од овој закон, од базите од членот 23 став 5 од овој закон.

(3) Првиот и вториот дел од испитот, содржат упатство за начинот на решавање на истиот, за кое претставникот на Министерството за правда дава појаснување, пред да започне полагањето на испитот.

(4) Електронскиот систем за полагање на испитот не може да дозволи постоење на идентична содржина на електронски тест за првиот дел од испитот, односно дадените текстови за превод за вториот дел од испитот во една сесија за повеќе од еден кандидат.

Член 25

(1) Во случај на спреченост на спроведување на првиот или вториот дел од испитот, поради причини што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем од членот 23 од овој закон, полагањето на испитот се прекинува.

(2) Доколку причините од ставот (1) на овој член се отстранат во рок од 60 минути од прекинувањето на испитот, истиот се продолжува веднаш по нивното отстранување.

(3) Доколку причините од ставот (1) на овој член не се отстранат во рокот од ставот (2) на овој член, испитот се презакажува за друг термин.

Член 26

(1) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од првиот дел од тестот за полагање на испитот, изнесува 120 минути.

(2) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од тестот постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 27

(1) Вкупното траење на времето определено за препознавање на вистинскиот превод на понудените текстови од вториот дел, изнесува 120 минути.

(2) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од студијата на случај постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 28

(1) Третиот дел од испитот се спроведува усно, по успешно завршување на првиот и вториот дел од испитот.

(2) Усниот дел од испитот (консекутивниот превод) трае најмногу 30 минути за секој кандидат.

IV. Решение, ревизија на спроведените испити и трошоци

Член 29

(1) На кандидатите кои го положиле испитот им се издава решение во рок од 15 дена од денот на завршување на испитот.

(2) Формата и содржината на решението од ставот 1 на овој член ја пропишува министерот за правда.

Член 30

- (1) Постојаниот судски преведувач се поставува во судот на чие подрачје има живеалиште, односно престојувалиште.
- (2) Во решението за поставување на преведувачот се внесува јазикот за кој е поставен преведувачот.
- (3) Постојаниот судски преведувач доколку го промени местото на живеење, може по негово барање да биде преместен со решение во друг суд.
- (4) За секоја промена на личното име, местото и адресата на живеење, преведувачот е должен веднаш да го извести Министерството за правда, а решението за промената се доставува до судот каде што е поставен преведувачот.

Член 31

Списокот на постојаните судски преведувачи од страна на Министерството за правда се објавува во “Службен весник на Република Македонија” и на веб-страница на министерството.

Член 32

На барање на кандидатот, Министерството за правда го информира за направените грешки во тестот за полагање на испитот, со овозможување непосреден увид во тестот.

Член 33

- (1) Тестовите и дадените текстови за превод се користат и се даваат на кандидатот само за време на полагањето на испитот за судски преведувачи.
- (2) Материјалите од одржаните испити, особено хартиените верзии од тестовите и текстовите за превод за полагање на испитот за судски преведувачи и специмените за проверка на точноста на одговорите на тестот, како и снимките од одржаните испити се чуваат во Министерството за правда.
- (3) Министерот за правда формира Комисија за ревизија на одржаните испити, која во својата работа ги користи материјалите од став 2 на овој член и во која, покрај другите членови членуваат и претставник од Владата на Република Македонија и информатичар од Министерството за информатичко општество и администрација определен од Владата на Република Македонија.
- (4) Комисијата од став 3 на овој член се состанува најмалку еднаш годишно и врши ревизија на начинот на спроведување на најмалку една сесија одржана во тековната година.
- (5) Комисијата има право да изврши ревизија и на начинот на спроведување на испитите одржани во последните 5 години до денот на одржувањето на состанокот на комисијата, но не порано од денот на примена на овој закон.
- (6) Доколку Комисијата утврди нерегуларности во спроведувањето на испитот од страна на поединци во смисла на член 18 став 5 на овој закон, предлага одземање на решението од член 29 на овој закон.
- (7) Министерот донесува решение за одземање на решението на судскиот преведувач врз основа на предлогот на Комисијата во рок од 3 дена од приемот на предлогот.
- (8) Против Решението од став 7 на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.
- (9) Глоба во износ од 1000 до 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на министерот за правда ако не го донесе решението во рокот утврден во ставот 7 од овој член.

Член 34

(1) Трошоците за полагање на испитот и на поправниот дел од испитот ги сноси кандидатот доколку институцијата каде што е вработен не ги плати.

(2) Висината на надоместокот од ставот (1) на овој член ја определува министерот за правда врз основа на реално направените трошоци за полагање на испитот, неопходни за спроведување на првиот, вториот и третиот дел на испитот, подготовката на базите на прашања, спроведувањето на електронскиот тест, спроведување на усниот испит, изготвување на материјали и покани и изготвување на решенија.

(3) Трошоците за полагање на испитот и на поправниот дел од испитот се уплатуваат на сметката на сопствени приходи на Министерството за правда.

(4) Ако трошоците не се уплатени на соодветна сметка на Министерството за правда, најдоцна 15 дена пред денот определен за почеток на испитната сесија, на кандидатот нема да му се дозволи полагање на испитот.

(5) Ако кандидатот во рок од една година од денот на уплатата на средствата не го полага испитот, уплатените средства се враќаат согласно со закон.

Член 35

Надзор врз спроведувањето на одредбите од овој закон врши Министерството за правда.

Член 36

За прекршоците пропишани со овој закон прекршочна постапка ќе води и прекршочна санкција ќе изрече надлежен суд.

V. Административно технички работи поврзани со судски преведувачи

Член 37

Постојаниот судски преведувач дава свечена изјава пред претседателот на судот во кој е поставен.

Свечената изјава се дава усно, се потпишува и гласи:

“Изјавувам дека должноста постојан судски преведувач за _____
_____ јазик ќе ја вршам совесно и одговорно.”

Денот на давањето на изјавата се внесува во Именикот на постојаните судски преведувачи што се води во судот.

Во Именикот на постојаните судски преведувачи што го води секој суд се внесуваат основни податоци за преведувачите и преведувањето.

Судот го известува Министерството за правда за датумот на кој е дадена изјавата на постојаниот судски преведувач.

Член 38

(1) Во Министерството за правда се води Именик на постојаните судски преведувачи за секој суд и јазик одделно.

(2) Во Именикот се внесуваат следните податоци:

1. реден број;
2. презиме, татково име и име на преведувачот;
3. точна адреса, телефон и е-маил адреса;
4. број и датум на решението за поставување и број на “Службениот весник на РМ” во кој е објавено поставувањето;
5. судот во кој е поставен преведувачот;
6. ден и место на давање на свечената изјава;
7. број и датум на решението за разрешување на преведувачот;
8. забелешка.

Именикот на постојаните судски преведувачи во електронска форма е достапен на веб страницата на Министерството за правда.

Член 39

Доколку во судот нема постојан судски преведувач за соодветниот јазик, претседателот на судот поставува судски преведувач за посебен случај, обезбеден од друг суд, по замолен пат.

Член 40

Постојаниот судски преведувач има тркалезен печат во пречник од 33 мм, кој го содржи името Република Македонија, презимето и името на преведувачот, ознака - постојан судски преведувач, јазикот за кој е поставен за преведувач, назив на судот во кој е поставен и неговото седиште.

Член 41

(1) Постојаниот судски преведувач води дневник за извршените преводи. Постојаниот судски преведувач совесно, одговорно и уредно ја врши својата должност и секој извршен превод го заверува со својот потпис и печат.

(2) Формата и содржината на дневникот ја пропишува министерот за правда.

Член 42

(1) Заверката на преведувачот, којашто се става по извршениот превод носи број на дневникот под кој преводот е заведен, датум, потпис и печат на преведувачот.

(2) Текстот на заверката гласи:

“Тврдам дека правилно го извршив преводот од _____ на _____ јазик.

М.П.

Број _____
Датум _____
_____”

ПРЕВЕДУВАЧ,

(3) Текстот на заверката се пишува на македонски јазик и на јазикот на кој е извршен преводот, со тоа што на левата половина на листот е текстот на македонски јазик, а на десната половина текстот на јазикот од кој е извршен преводот.

Член 43

(1) Ако писменото што треба да се преведе содржи повеќе страници или листови, сите страници се обележуваат со броеви, листовите се шијат и на крајот се утврдуваат на соодветен начин. Секој лист од преводот носи потпис и печат од преведувачот.

(2) Преводот е чист и непрецртван, а имињата се пренесуваат идентично од изворникот. Клаузулата на заверката се става под извршениот превод.

Член 44

Постојаниот судски преведувач има право на награда за својата работа согласно Правилникот за надоместокот на трошоците на судскиот преведувач, кој го донесува министерот за правда.

Член 45

(1) На постојаниот судски преведувач му припаѓа надоместок на трошоците кога врши преведување надвор од местото на своето живеалиште согласно член 39 од овој закон, според прописите за надоместок на трошоците и изгубената заработувачка на

сведоците, вештаците и толкувачите во постапките пред судовите, како и надоместок за загубена заработувачка.

(2) За усно преведување во постапката пред судот или по барање на државен орган, нотар, извршител, медијатор, адвокат, други институции или граѓани, на постојаните судски преведувачи и на судскиот преведувач поставен за посебен случај им припаѓа награда за извршеното преведување и надоместок на трошоците во врска со тоа.

(3) Во време употребено за преведување се смета целото време од доаѓањето на преведувачот во судот, па се додека не престане потребата од неговото присуство.

(4) Постојаниот судски преведувач на подносителот на преводот му издава потврда (сметка) за примената награда и надоместокот.

Член 46

(1) Претседателот на судот или лице овластено од него врши надзор над работата на постојаните судски преведувачи, се грижи за нивно уредно и навремено работење, а за утврдените недостатоци во вршењето на работите го известува министерот за правда.

(2) Претседателот на судот им дава на преведувачите помош за правилно извршување на работите, повремено го прегледува дневникот за извршените преводи и заверки и за утврдените состојби составува записник.

(3) Примерок од записникот се доставува до министерот за правда и до преведувачот чиј што дневник за извршените преводи и заверки е прегледан.

(4) На огласната табла и на веб-страницата на судот се објавува списокот на преведувачите за подрачјето од тој суд според азбучен ред и за секој јазик одделно.

(5) Претседателот на судот на крајот од годината го известува министерот за правда за состојбата и за работата на постојаните судски преведувачи, а доколку оцени за потребно и во текот на годината.

Член 47

Постојан судски преведувач ќе се разреши од должност:

1. ако самиот бара да биде разрешен;
2. ако стане неспособен за вршење на оваа должност;
3. ако се утврди дека нестручно, неуредно или несовесно ја врши должности преведувач;
4. ако се утврди дека е недостоен за вршење на таа должност, и
5. ако наплатува награда за преведување во повисок износ од определеното.

Член 48

Министерството за правда, по предлог на претседател на суд или по службена должност по поднесено барање од постојаниот судски преведувач, функционерот кој раководи со орган или граѓанин, ја спроведува постапката за разрешување на постојаниот судски преведувач.

Член 49

(1) По приемот на барањето за поведување на постапка за разрешување на постојаниот судски преведувач од член 48 од овој закон, министерот за правда формира Комисија за разгледување на барање или предлог за разрешување на судски преведувач (во натамошниот текст: Комисија за разгледување) и ги проверува наводите доставени од предлагачите за разрешување на преведувачот.

(2) Комисијата од став (1) на овој член министерот за правда ја формира во рок од 5 дена од денот на приемот на барањето или предлогот за разрешување на судскиот преведувач.

(3) Комисијата е составена од тројца членови од кои двајца од редот на раководните државни службеници во Министерството за правда и еден универзитетски професор или судски преведувач за соодветниот јазик.

(4) Предлогот на претседателот на судот, односно известувањето дека е започната постапка за разрешување по службена должност со наведување на причините, Министерството за правда го доставува на одговор на преведувачот против кого е започната постапката за разрешување во рок од 5 дена од денот на приемот на барањето.

(5) Преведувачот е должен до Министерството за правда да достави одговор во рок од 8 дена од приемот на предлогот, односно известувањето.

(6) Комисијата одлучува во рок од 5 дена од денот на доставување на одговорот од преведувачот.

(7) Комисијата работи на седница на која може да го покани преведувачот против кого се води постапката.

Член 50

(1) Министерот за правда по предлог на Комисија од членот 49 од овој закон со решение може привремено да му го одземе правото на вршење на должноста на преведувач, доколку постои основана опасност дека ќе настанат ненадоместливи штетни последици ако преведувачот продолжи со работата.

(2) Привременото одземање на правото за вршење на должноста преведувач трае до донесувањето на решението во постапката за разрешување, но не подолго од три месеци.

(3) Привременото одземање на правото за вршење на должноста преведувач се забележува во Именикот на преведувачи и се објавува на веб-страницата на Министерството за правда и судот каде е поставен преведувачот.

VI. Разрешување и поништување на решението за поставување на постојан судски преведувач

Член 51

Комисијата за разгледување подготвува писмен извештај врз основа на податоците добиени во постапката за разрешување, кој го доставува до министерот за правда. Комисијата доколку утврди дека не се исполнети условите за разрешување на преведувачот, тоа го констатира во извештајот и истиот се доставува до претседателот на судот и судскиот преведувач.

Министерот за правда, по приемот на писмениот извештај од ставот 1 на овој член, донесува решение за разрешување на судскиот преведувач, кое се доставува до судскиот преведувач и до претседателот на судот во кој бил поставен.

Против решението од ставот 2 на овој член постојаниот судски преведувач има право на тужба до Управен суд во рок од 30 дена по приемот на решението.

Решението влегува во сила со денот на неговото донесување, а се објавува во "Службен весник на Република Македонија" и во списокот на веб-страницата на Министерството за правда.

Постојаниот судски преведувач е разрешен со денот на донесување на решението за разрешување, што се запишува во именикот на преведувачи во Министерството за правда, од каде што по електронски пат судовите го преземаат за ажурирање на податоците во Именикот на постојаните судски преведувачи во судот.

Член 52

Министерот за правда по службена должност врз основа на доставено известување за смрт на постојан судски преведувач или врз основа на увид во приложени списи за смрт на постојан судски преведувач, донесува решение за

бришење на постојаниот судски преведувач од Именикот на постојните судски преведувачи.

Член 53

Претседателот на судот во рок од три дена од приемот на решението за разрешување на судскиот преведувач или решението од член 52 од овој закон, го заклучува дневникот за извршените преводи и заверки и го става во архивата на судот, а печатот на преведувачот се поништува согласно закон, за што во рок од 15 дена го известува министерот за правда.

Член 54

Разрешениот судски преведувач во рок од три дена од приемот на решението за разрешување е должен да го врати печатот на претседателот на судот каде што е поставен.

VII. Преодни и завршни одредби

Член 55

Со испитот, во смисла на овој закон, се изедначува испитот положен според прописите на Упатството за начинот и условите за поставување, проверка на знаењето и разрешувањето на постојаните судски преведувачи (“Службен весник на Република Македонија бр. 28/08).

Член 56

Подзаконските акти од овој закон се донесува најдоцна 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 57

Министерството за правда го создава единствениот електронски систем за полагање на испитот најдоцна до денот на примена на овој закон.

Член 58

Кандидатите кои до денот на започнувањето на примената на овој закон имаат започнато со полагањето на испитот за судски преведувачи согласно одредбите на Судскиот деловник (Службен весник на Република Македонија бр.66/13) и Упатството за начинот и условите за поставување, проверка на знаењето и разрешувањето на постојаните судски преведувачи (“Службен весник на Република Македонија бр. 28/08) испитот ќе продолжат да го полагаат според прописите што важеле до денот на започнувањето на примената на овој закон.

Член 59

Со денот на започнувањето на примената на овој закон престанува да важи Упатството за начинот и условите за поставување, проверка на знаењето и разрешувањето на постојаните судски преведувачи (“Службен весник на Република Македонија бр. 28/08).

Член 60

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”, а ќе започне да се применува од 01 септември 2014 година.

О Б Р А З Л О Ж Е Н И Е НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ЗА СУДСКИ ПРЕВЕДУВАЧИ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Овој Предлог на закон содржи шест глави.

Првата глава – „Општи одредби“ има четири члена во кои е пропишано што уредува законот, дефинирано е што е тоа судски преведува и основните услови кои треба да ги исполнува кандидатот за да стане судски преведувач.

Втората глава – „Услови и начин на спроведување на испитот (од член 5 до член 19), е разработена постапка за пријавување на испитот деловите од кои се состои испитот. Детално е пропишана потребната документација, која документација се смета за валидна (од кои институции) како доказ за познавање на јазиците (од член 5 до член 9). Останатите членови од оваа глава се одредби за деловите на испитот – прв дел (теоретски дел), втор дел (препознавање на правилен превод) и трет дел (консекутивен превод). Исто така, пропишано е кој ги изготвува базите на прашања, како и составот и надлежноста на верификационата комисија. Предвидено е и кој ќе ги врши стручно административните работи како и тоа кој технички ќе го спроведува испитот. Со членовите 14, 15 и 16 е предвидено дека ќе се спроведуваат по две сесии годишно и тоа априлска и октомвриска сесија, како и рокот за пријавување на испитот. Со членовите 17, 18 и 19 се уредуваат критериумите во однос на просторните услови за спроведување на испитот, материјално-техничката и информатичката опременост, кои претставници треба да бидат присутни за време на испитот, како и останатите услови под кои се спроведува истиот. Пропишани се и условите под кои може да се прекине испитот.

Третата глава – „Прв, втор и трет дел од испитот за судски преведувач и електронски систем“ (од член 20 до член 28). Со овие одредби е разработено како тече целата постапка околу спроведување на сите делови од испитот, колку прашања содржи секој од деловите и на кој начин се спроведува електронското и усното полагање на испитот. Исто така, пропишано е и времетраењето на секој од деловите, како и колку од прашањата треба да бидат одговорени за да се смета делот од испитот односно целиот испит за положен. Предвидени се условите поради кои испитот може да биде прекинат.

Четвртата глава – „Решение, ревизија на спроведените испити и трошоци“ (од член 29 до член 50). Во овие одредби е предвидено издавањето на решението по успешното завршување на испитот, објавувањето на списокот на положени кандидати во Именикот на судски преведувачи, чувањето на тестовите и останатите материјали за испитот, како и формирањето и надлежноста на Комисијата за ревизија на одржаните испити. Во неколку члена пропишани се трошоците за спроведување на испитот, надзор над спроведувањето на одредбите од законот, надлежноста на судот за водење на прекршочни постапки, свечената изјава која ја дава преведувачот пред претседателот на судот, кој податоци се внесуваат во Именикот на судски преведувачи, формата и печатот на преведувачот, дневникот кој задолжително треба да го води, текстот на заверката што ја става на секој извршен превод. Покрај ова, постои и одредба за наградата која му следува на преведувачот за извршената работа и надоместок на неговите трошоци. Исто така, во оваа глава се пропишани и условите и постапката за разрешување на судскиот преведувачи формирањето и постапувањето на Комисијата за разрешување.

Петтата глава – „Разрешување и поништување на решението за поставување на постојана судски преведувач (од член 51 до член 54). Во овие одредби е предвидено постапувањето на комисијата за разрешување по спроведената постапка и доставувањето на извештајот до министерот за правда како и објавувањето на решението за разрешување во Службен весник и на веб страницата на Министерство за правда – во Именикот на судски преведувачи. Исто така, предвидена е и постапката за бришење на преведувачот од Именикот, како и постапката за заклучување на дневникот на преведувачот и поништување на неговиот печат.

Шеста глава – „Преодни и завршни одредби“ (од член 55 до член 60). Со овие одредби се уредува рокот за донесување на подзаконските акти, како и влегувањето во

сила и започнувањето со примена на овој закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Ќе престанат да важат одредбите од Судскиот деловник и кој се однесуваат на судските преведувачи и Упатството за начинот и условите за поставување, проверка на знаењето и разрешувањето на постојаните судски преведувачи.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИИОТ ЗАКОН

Со донесувањето на предложениот закон и со неговото влегување во примена целокупната материја во врска со поставувањето, разрешувањето и полагањето на испитот за судски преведувачи ќе биде уредена со еден пропис односно овој закон, а не како до сега со неколку прописи.